

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
กรมอุตุนิยมวิทยา

การติดตามและการคาดการณ์ปรากฏการณ์

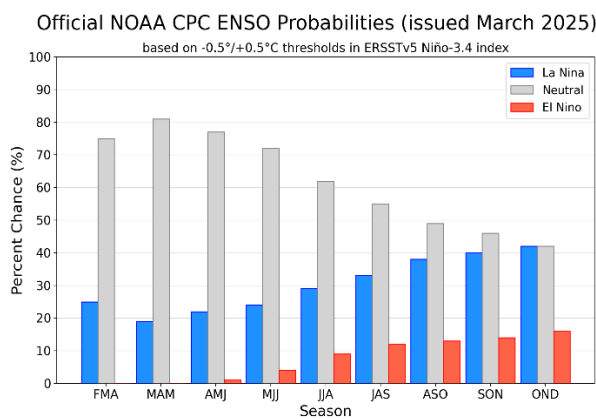
ที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะอากาศ

เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน พ.ศ.2568

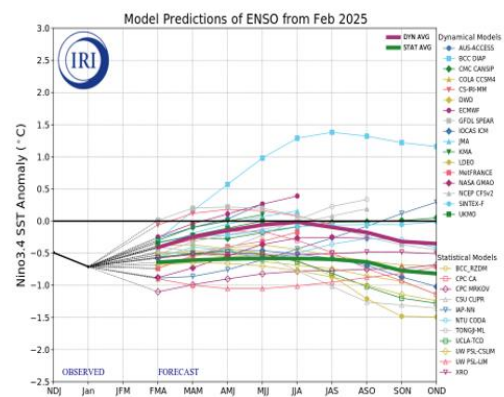
ออกประกาศ 25 มีนาคม พ.ศ.2568

1. ปรากฏการณ์ El Nino Southern Oscillation (ENSO)

ขณะนี้ปรากฏการณ์เอนโซอยู่ในสภาวะลานีญา (Nino 3.4 = 0.3) จากแบบจำลองการพยากรณ์ ENSO index ของศูนย์ต่างๆทั่วโลก การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ ENSO และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรที่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2567 จนถึงต้นเดือนมีนาคม 2568 ประกอบกับเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติและแบบจำลอง แล้ว คาดว่า ปรากฏการณ์เอนโซที่อยู่ในสภาวะลานีญากำลังอ่อนมีแนวโน้มเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะปกติในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2568 และจะต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2568

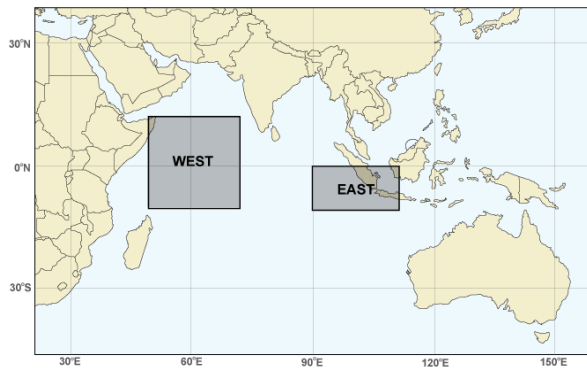
รูปที่ 1 ผลการพยากรณ์ความน่าจะเป็นของปรากฏการณ์ ENSO จากแบบจำลองของศูนย์ IRV/CPC

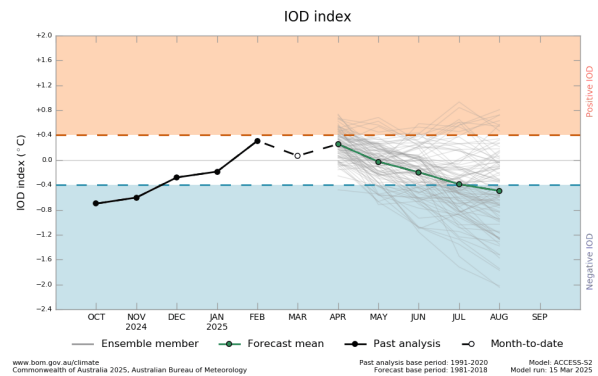
รูปที่ 2 แบบจำลองเฉลี่ยผลการพยากรณ์ค่าผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณ Nino 3.4 จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลกรวบรวมโดยศูนย์ IRV/CPC

2. ปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole (IOD)

ปรากฏการณ์ IOD หรือดัชนีวัดค่าความผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเล อันเนื่องมาจากการอุ่นขึ้นหรือเย็นตัวอย่างผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณตอนใต้ด้านตะวันออกของมหาสมุทรอินเดียบริเวณเขตศูนย์สูตร (EAST) กับอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรอินเดียเขตศูนย์สูตร (WEST) ดังรูปที่ 3 เรียกว่าปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole จากแบบจำลองการพยากรณ์ IOD index การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ IOD และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรอินเดีย ดังรูปที่ 4 พบว่า ช่วงเดือนที่ผ่านมาปรากฏการณ์ IOD ยังคงมีสถานะปกติ (Neutral) โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.21 °C จากแบบจำลองคาดการณ์ว่า IOD มีแนวโน้มที่จะมีสถานะปกติตลอดช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568 โดย IOD จะยังไม่ส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทยในช่วงดังกล่าว

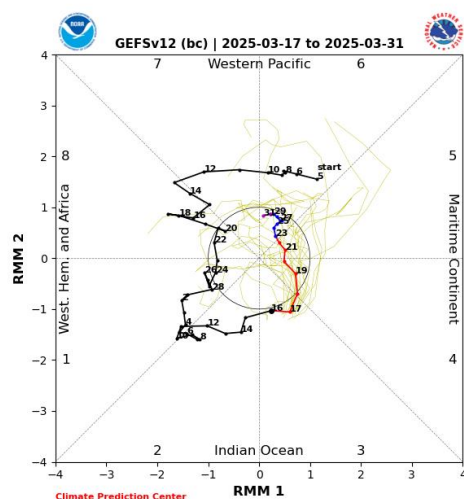
รูปที่ 3 แผนที่บริเวณ Indian Ocean Dipole
จากกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

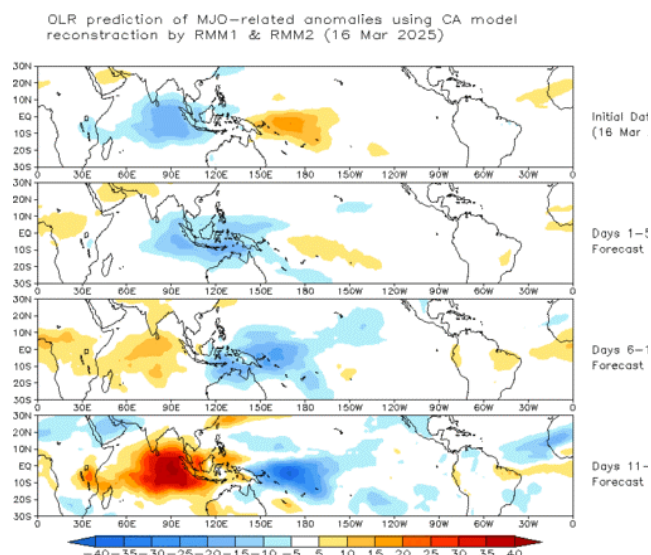
รูปที่ 4 ผลการพยากรณ์ IOD index
จากแบบจำลองกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

3. ปรากฏการณ์ Madden Julian Oscillation (MJO)

MJO เป็นปรากฏการณ์เกิดควบคู่กันระหว่างการไหลเวียนของบรรยากาศกับการยกตัวขนาดใหญ่ของอากาศในเขตร้อนมีช่วงการเกิดอยู่ในระหว่าง 30-60 วัน โดยจะมีการเคลื่อนตัวทางตะวันออก ซึ่งจะมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบกับการเกิดฝนที่ผิดปกติในขณะที่ปรากฏการณ์ MJO เคลื่อนผ่าน โดยในช่วงครึ่งแรกของเดือนมีนาคมปรากฏการณ์ MJO เคลื่อนตัวอยู่บริเวณ West Hem. And Africa ก่อนเคลื่อนเข้าสู่บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ส่วนผลการพยากรณ์ดัชนี MJO จากแบบจำลอง พบว่าในช่วงครึ่งหลังของเดือนมีนาคมปรากฏการณ์ MJO มีกำลังอ่อนลงพร้อมทั้งเคลื่อนตัวไปทางทิศตะวันออกผ่าน Maritime Continent เข้าสู่บริเวณ Western Pacific ดังรูปที่ 5 ซึ่งภาพรวมของการพยากรณ์ค่า OLR ดังรูปที่ 6 คาดการณ์ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวปรากฏการณ์ MJO จะส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนลดลงได้ โดยเฉพาะภาคใต้ของประเทศไทย หลังจากนั้นยังคงต้องเฝ้าติดตามปรากฏการณ์ MJO อย่างใกล้ชิดต่อไป

รูปที่ 5 กราฟแสดงการพยากรณ์ MJO Index และ MJO Phase
จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลก โดยแบบจำลองของศูนย์ IRV/CPC

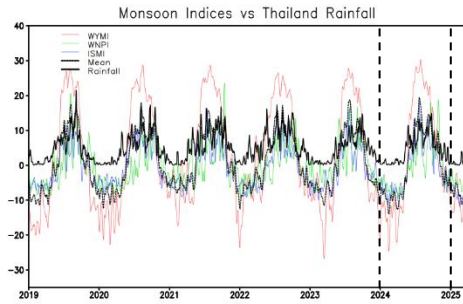
รูปที่ 6 แสดงการพยากรณ์ค่าการปลดปล่อยความร้อนจากพื้นโลก (OLR)
เฉลี่ย 3 ช่วง ช่วงละ 5 วันโดยแบบจำลองของศูนย์ IRV/CPC

4. ลมมรสุม (Monsoon)

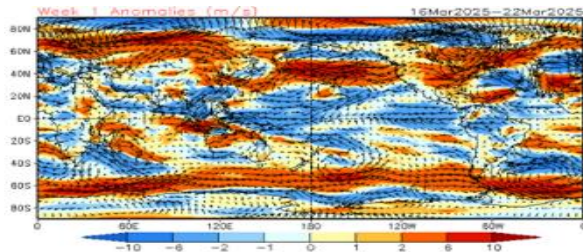
ลมมรสุม คือลมที่พัดตามฤดูกาล (ลมประจำฤดู) เป็นลมแนทิสและสม่ำเสมอ โดยประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Monsoon) และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Monsoon)

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย มรสุมนี้จะนำมวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้มีเมฆมากและฝนชุกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเล และเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น หลังจากหมดอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แล้ว ประมาณกลางเดือนตุลาคมจะมีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย จนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงบนซีกโลกเหนือ ประเทศมองโกเลียและจีน

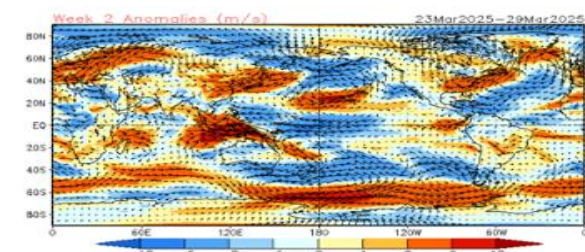
จากดัชนีลมมรสุม WYMI WNPI และ ISMI ในรูปที่ 7 ช่วงเดือนมีนาคม 2568 ที่ผ่านมา พบว่าค่าเฉลี่ยดัชนีมรสุมแสดงให้เห็นว่า ลมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรงกว่าค่าปกติ และผลการคาดการณ์ลมที่ระดับ 850 hPa (1,500 เมตร) ช่วง 4 สัปดาห์ข้างหน้า มีดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 (รูปที่ 8) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดผ่านบริเวณประเทศไทยตลอดทั้งประเทศ ถัดมาในสัปดาห์ที่ 2 (รูปที่ 9) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน กับมีลมตะวันตกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดผ่านบริเวณภาคใต้ ถัดมาในสัปดาห์ที่ 3 (รูปที่ 10) และในสัปดาห์ที่ 4 (รูปที่ 11) ลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดผ่านบริเวณประเทศไทยตลอดทั้งประเทศ ส่งผลให้ในเดือนเมษายน ประเทศไทยตอนบนมีปริมาณฝนใกล้เคียงค่าปกติ ส่วนภาคใต้มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติ (เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของช่วงเดียวกัน ในช่วงปี 2534-2563)

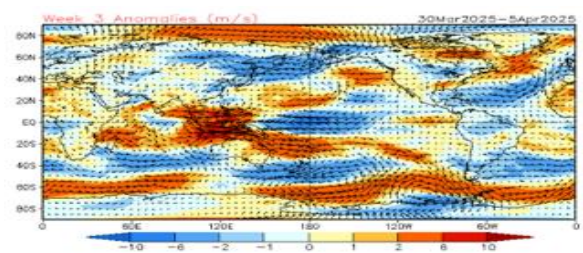
รูปที่ 7. ค่าดัชนีลมมรสุมต่างๆ และปริมาณฝนเฉลี่ยของประเทศไทย
http://www.cpc.ncep.noaa.gov/products/Global_Monsoons/Asian_Monsoons/Figures/Index/ แหล่งอ้างอิงดัชนีลมมรสุม (Monsoon indices)

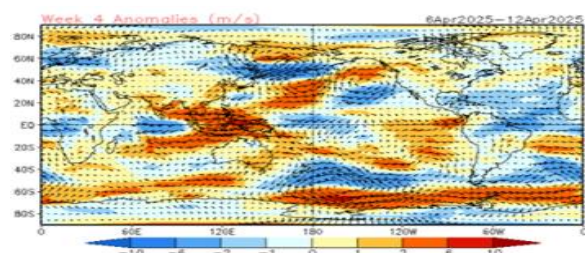
รูปที่ 8. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 16-22 มี.ค. 68

รูปที่ 9. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 23-29 มี.ค. 68

รูปที่ 10. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 30 มี.ค.-5 เม.ย. 68

รูปที่ 11. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 6-12 เม.ย. 68